1853. N°. 43.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 11 APRIL.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 9 April.

Gisteren is alhier op de gebruikelijke wijze de 29ste verjaardag gevierd van H. K. H. Prinses Sophia, Erf-Groothertogin van Saksen-Weimar-Eisenach.

— Bij besluit van 6 dezer, heeft Z. M. aan Dr. R. P. A. Dozy, buitengewoon Hoogleeraar alhier, vergunning verleend tot het aannemen van de onderscheidingsteekenen van Kommandeur der orde van Karel III, hem door H. M. de Koningin van Spanje geschonken.

— De negende Tentoonstelling van Planten en Bloemen door de Koninklijke Nederl. Maatschappij tot Aanmoediging van den Tuinbouw, is heden te 's Hage geopend en duurt slechts weinige dagen. Zij overtreft al de vorige tentoonstellingen in schoonheid en vooral in eenen voor dit jaargetijde schier ongeloofelijken overvloed en pracht van de schitterendste bloemen. De Jury heeft bestaan uit negentien deskundigen, in twee sectiën gesplitst, die tot Voorzitters hadden de Heeren J. G. S. van Breda en J. Polman Mooy, beide uit Haarlem. Zij heeft onder anderen de gouden medaille, uitgeloofd door de Regering der stad 's Gravenhage, toegekend aan de schoonste doorbloeijende Stamrozen, ingezonden door de Leydsche Bloemisten J. en W. Rodbard, die verre de overhand hielden boven een aantal mededingende partijen. In Leyden zijn verder bekroond de HH. Schuurmans Stekhoven voor Araliaceën, Arents en Dessertine beide voor Cactussen, Jhr. von Siebold voor eene bloeijende Cryptomeria, Rodbard voor Cineraria's en bontbladige planten. De Heer Sacher uit Amsterdam heeft de gouden medaille verworven, uitgeloofd door H. M. de Koningin, en de bloemist Glym, te Utrecht, die voor de Palmen, uitgeloofd door H. M. de Koningin-Moeder. — De medaille gegeven door Mr. A. O. E. Grave van Limburg Stirum, alhier, is toegekend aan de Wed. J. van Leeuwen en Zoon te Rotterdam, voor 20 stuks bloeijende planten. Aan dezelfden is toegekend de medaille van een Erelid alhier voor de 20 schoonst bloeijende Azalea indica, enz.

Gisteren hebben H. M. de Koningin-Moeder en HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik de Tentoonstelling bezocht, men wacht ook de overige Leden van het Koninklijk Huis.

— De beroemde Nederlandsche Historieschilder, de Heer J. W. Pieneman, is in den ouderdom van 74 jaren overleden.

— Men verzekert ons, dat de door den Paus gedane benoemingen der Bisschoppen hier te lande reeds zijn ontvangen. De Hoog-Eerw. Heer Zwijsen, thans Bisschop van Gerra, zou tot Aartsbisschop van Utrecht, en de Hoog-Eerw. Heer de Vree, thans President van het Seminarium te Warmond, tot Bisschop van Haarlem zijn benoemd. De namen der overige Bisschoppen zijn ons nog niet bekend. (*Hbl.*)

— Er zijn hier ter stede twee Adressen aan Z. M. in 't licht verschenen. Het een zes, het ander twee bladzijden groot. Als belangrijk nieuws voor elk Nederlander, tot wat Kerk hij behoore, meenen wij dat onze lezers op de mededeeling aanspraak hebben. De uitgebreidheid van 't eerste noodzaakt ons, om ons tot eenige gedeelten te bepalen. 't Andere kunnen wij in zijn geheel plaatsen. Beiden zijn gerigt tegen 't geen de Paus het herstel der Hierarchie noemt en tegen den toon die Z. H. heeft goedgevonden in zijne toespraak aan te slaan.

Wij voor ons zouden meenen dat, het zij onze Christenbroeders der R. K. Kerk die kostbare instelling gaarne ontvangen, 't zij ze er zich aan moeten onderwerpen, het eene zaak is waarbij de Protestant in zoo verre onverschillig kan blijven, als die hooge geestelijkheid hare diensten bij de Kerk bepaalt, en alle wereldsche vertooning van praal en gezag buiten de Kerk *volstrekt* geweerd blijve. Overigens vertrouwen wij dat de Regering in ons vaderland, niet minder dan die in R. K. Staten, tegen de indringende onbeschaamde aanmatigingen der ultra-montaansche partij, die naar regt noch waarheid vraagt, zal weten te waken en wenschen dat R. C. en Prot. Christenen in het om zijne verdraagzaamheid beroemde Nederland, in vrede en liefde mogen leven.

De ondergeteekenden beginnen met de verklaring, dat zij aan hunne Roomschgezinde Landgenooten en Medechristenen geenszins het, aan alle onderdanen Uwer Majesteit door de tegenwoordige Grondwet gewaarborgde, regt ontzeggen, om hunne kerkelijke gemeenschap te organiseren of daaraan zulk eene nieuwe inrigting te geven, welke binnen de perken, door die Grondwet gesteld, aan hunne belijdenis voegt.

Maar als Nederlanders, bijzonder als Nederlandsche Protestanten en alzoo als het kroost van die Hervorming, door welke het kleine Nederland groot werd, ja, door wier invloed het, onder het bestuur van het doorluchtig Oranjehuis, met Gods zegen worden mogt wat het thans nog is, — gevoelen zij zich diep gegriefd door hetgeen in gezegde Allocutie (zelfs zooals zij in de Roomsche dagbladen met verzachting is medegedeeld) voor Nederland, voor zijne geschiedenis, voor het overwegend deel zijner bevolking, voor onze Hooge Regering en niet het minst ook voor Uwer Majesteits roemruchtig voorgeslacht, krenkends wordt aangetroffen.

Wanneer toch in deze Allocutie aan de voorgenomene nieuwe inrigting der Roomsche Kerk in Nederland, met zoovele woorden het karakter wordt toegekend eener *Herstelling* van die *Hierarchie*, welke hier te lande vroeger gevestigd geweest is, — van die *Hierarchie* alzoo, welke het Nederlandsche volk, toen het, met geringe uitzondering, als een eenig man aan de stem der Hervorming gehoor gaf, heeft verworpen en afgeschaft: — wat is dit anders dan Nederland openlijk als in het aangezigt slaan, het in zijne hartader aantasten en reeds lang gesloten wonden weer openrijten?

Deze bezwaren, Sire! staan ons voor den geest en wegen ons op het hart, reeds wanneer wij alleen de wijze in aanmerking nemen, op welke de voorgenomen Bisschoppelijke inrigting der Roomsche Kerk in Nederland thans der wereld is aangekondigd. Doch daar zijn er zelfs van nog meer bedenkelijken en hoogst ernstigen aard, die aan eene eventuele verwezenlijking van dit plan, vooral in onze dagen, noodwendig en uit zijnen aard zouden verbonden zijn.

Sire! wij herhalen, ja wij betuigen het: geen haat, geene vijandschap, tegen onze R. K. landgenooten en medechristenen, bezielt of drijft ons. Wij zelven deelen met geheel ons hart in de gevoelens van welwillendheid en verdraagzaamheid, door welke het Protestantsche Nederland, reeds meer dan twee eeuwen lang en meer en meer, zelf aanleiding gegeven heeft, dat eene thans reeds zoo aanzienlijke R. K. bevolking op zijn grondgebied zich heeft kunnen ontwikkelen. Zelfs verheugden wij ons, toen, bij onze of onzer vaderen heugenis, de Protestantsche en Roomschgezinde bestanddeelen onzer Natie, met wederkeerige eerbiediging van elkanders geloof en regt, maar met de grootste opoffering onzerzijds, tot leden van één huisgezin zich schenen te zullen vereenigen.

Maar te ernstiger ook en te krachtiger verheffen wij onze stem tegen de, juist hieruit voortgevloeide, stoute aanmatiging eener buitenlandsche magt. Te ernstiger en te krachtiger verheffen wij ons tegen dien ultramontaanschen geest, die, beurtelings in het kleed van Liberaliteit, van Democratie, of van Absolutisme zich hullend, sedert eenigen tijd, vooral ook Nederland als tot een middenpunt van zijn veelomvattend operatieplan schijnt te hebben gekozen; — die van buiten af vooral ook op de Roomschgezinde bevolking van Nederland zijnen verderfelijken invloed poogt uit te breiden; — die in deze bevolking elk gevoel van dankbaarheid en erkentenis wil hebben uitgedelgd, voor zoo veel, dat zij alleen aan den altijd milden zin van het Protestantsche Nederland is verschuldigd; — en die, door het opwekken en aanvuren van haat en vijandschap, er op uit is, om Nederland nogmaals te verdeelen en te verscheuren, ja, liever dan het voor zich verloren te achten, aan zijne vernietiging het zou willen prijs geven.

Het andere adres luidt aldus:

SIRE!

De ondergeteekenden, leden der Protestantsche gemeente binnen Leyden, Uwer Majesteit getrouwe onderdanen gevoelen zich gedrongen, ter zake der onlangs in de allocutie van den Paus van Rome aangekondigde herstelling van het Bisschoppelijk gezag in Nederland, zich eerbiedig tot Uwe Majesteit te wenden.

Verre zij het van ons, om hierdoor, of in eenig opzigt, aan onze Roomsch-Katholieke landgenooten en Mede-Christenen die godsdienstige vrijheden en regten te betwisten, die bij de Grondwet aan alle bestaande godsdienstige gezindten gelijkelijk zijn toegekend en gewaarborgd. De gewetensvrijheid, die *wij* voor ons zelven begeeren en ten prijze van het bloed der Vaderen verkregen hebben, zouden wij niet, zonder verzaking onzer eigene Protestantsche beginselen, aan anderen weigeren kunnen, en verre werpen wij zelfs iederen schijn van ons, als bragt onze Protestantsche overtuiging mede, vroeger ondervondene onverdraagzaamheid met gelijke onverdraagzaamheid te vergelden.

Wij zouden ons dus ook niet beklagen, indien het hier alleen gold eene organisatie der Nederlandsche Roomsche kerk binnen hare eigene grenzen, allerminst ons naijverig betoonen op het vermeende voorregt van een bisschop-

pelijk beheer, dat in de Roomsche kerk evenzeer te huis behoort als het naar onze overtuiging met de oorspronkelijke inrigting der Christelijke kerk en de beginselen des Christendoms onvereenigbaar is.

Maar zoozeer wij aan onze Roomschgezinde landgenooten eene zoodanige organisatie hunner kerk, als zonder krenking der regten van anderen kan plaats hebben, niet misgunnen, zoo zeer beklagen wij ons over de aanmatiging, waarmede in de Pauselijke allocutie die organisatie als een *herstel der bisschoppelijke hierarchie in Nederland* wordt aangekondigd, zooals die in 1559 onder de Regering van Philips II werd gevestigd. Zulk eene herstelling toch sluit, op het Roomsche standpunt, niet minder in, dan eene volledige heerschappijvoering over de gansche Christelijke kerk in Nederland, die, hoezeer voor het grooter deel, tijdens de Hervorming, van Rome *feitelijk* gescheiden, echter *regtens* door de Roomsche Curie, zooals uit gezegde allocutie blijkt, voortdurend als haar gebied beschouwd wordt. Zulk eene aanmatiging achten wij strijdig met de bij de Grondwet ook aan de Protestantsche kerken gewaarborgde onafhankelijkheid van elke vreemde overheersching op kerkelijk gebied. Het bisschoppelijk gezag, door in beginsel zich verder uit te strekken dan tot de leden der Roomsche kerk, is juist daardoor in onverzoenlijken strijd met elke Staatsregeling, waarbij aan ieder de vrijheid vergund en gewaarborgd wordt, zich des verkiezende aan dit gezag niet te onderwerpen. Moge nu ook zulk eene aanmatiging, zoolang zij niet tot daden overslaat, die met 's Lands wetten en de vrijheid der burgers strijdig zijn, bij het wegvallen van het koninklijke placet, van regeringswege niet kunnen verhinderd of tegengehouden worden, zoo meenen wij echter, dat aan eene kerkelijke organisatie, die van zoodanige aanspraken vergezeld gaat, door de Hooge Regering des Lands op geenerhande wijze erkenning of goedkeuring, laat staan, medewerking kan verleend worden, zonder daarmede eene, met de grondwettige regten van Uwer Majesteit niet-Roomsche onderdanen strijdige bewering van eene buitenlandsche Mogendheid in beginsel te wettigen.

Daarom komen wij tot den troon Uwer Majesteit met het eerbiedig verzoek, dat het Hoogstdezelve behagen moge, geene organisatie der Roomsche kerk, op de voornoemde Ultramontaansche beginselen gegrond, met Uwe Koningljke goedkeuring te bekrachtigen, noch op eenigerhande wijze, tot de verwezenlijking er van, Uwe medewerking te verleenen.

Sire! wij vertrouwen in deze op de regtvaardigheid van Uwer Majesteits Regering en bevelen U aan de hoede van den God der waarheid, onder wiens leiding het Doorluchtige Stamhuis van Oranje voor het Vaderland en de Christelijke kerk ten zegen is geworden.

'**t Welk doende, enz.**

— Wij zijn uit 's Gravenhage verzocht, het volgende mede te deelen:

»De in onderscheidene dagbladen onlangs opgenomene tijdingen omtrent de organisatie der R. C. Kerk hier te lande, hebben aanleiding gegeven tot het verspreiden van onderscheidene onjuiste geruchten. Zoo komt onder anderen in het Engelsch blad *the Times* van den 24sten Maart jl. een telegrafisch berigt voor, waarbij wordt vermeld »dat de Paus, *op verzoek van het Nederlandsch gouvernement*, een Aarts-bisschop van Utrecht en vier suffragaan-Bisschoppen heeft benoemd.

»Het is niet onbelangrijk te achten den waren toestand dezer aangelegenheid te doen kennen, en te dien einde vermeenen wij het navolgende, uit geloofbare bronnen geput te kunnen mededeelen.

»Op het eind van 1851 heeft de Pauselijke Internuntius bij ons Hof zich tot de Regering gewend, te kennen gevende, dat de Paus voornemens was tot de organisatie der R. K. in dit rijk overtegaan, doch alvorens de inzigten der Regering wenschte te kennen, met betrekking tot het in 1827 gesloten concordaat.

»Door de Regering is in der tijd aan den Internuntius verklaard, dat het, volgens de beginselen der Nederlandsche grondwet, vrijstond de aan de R. K. Kerk voegende organisatie daar te stellen, doch dat het gebruik maken van die vrijheid het vervallen medebragt van alle uit het concordaat voortvloeijende verbindtenissen.

»Hiervan was het gevolg, dat de Internuntius in de herfst van 1852 verklaarde, dat de Paus tot de regeling dezer R. K. aangelegenheid zoude overgaan, en dat door die daad, de uit het concordaat voortvloeijende wederkeerige verbindtenissen zullen ophouden, waarop door de Regering is te kennen gegeven, dat op die wijze, geen beletsel tegen de bedoelde regeling bestond, behoudens het toezigt van den Staat, tot handhaving van de openbare orde, en zijne zorg, dat ieder kerkgenootschap zich houde binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van het Rijk.

»De bepalingen der grondwet van 1848 over dit onderwerp nagaande, zal men de overtuiging erlangen, dat de Regering die voorschriften getrouw is nagekomen, en geen' anderen weg dan den ingeslagenen kon volgen. De grondwet immers geeft aan ieder kerkgenootschap het regt zijne inwendige belangen op de hem eigenaardige wijze te regelen, zonder dat de Staat daarop invloed uitoefene.

»Het gevolg hiervan moest wezen, dat de vroeger door de Regering aangegane verbindtenissen vervallen, en zij zich bepalen moet tot het grondwettig toezigt over alle bestaande kerkgenootschappen, zonder zich met hunne innerlijke inrigting te bemoeijen.

»Hieruit volgt dan ook, dat de door den Paus aangekondigde nieuwe regeling *zonder medewerking der Regering is vastgesteld.*

»Die regeling komt hoofdzakelijk op het volgende neder: voortaan zullen er *vijf* in plaats van *vier* R. K. kerk-districten bestaan, in dier voege dat het tot hieraan door den Pauselijken Internuntius, als *Vice-Superior der Hollandsche Zending*, gevoerd kerkelijk beheer aan twee daartoe te benoemen Nederlandsche kerkvoogden, als Aartsbisschop van Utrecht en Bisschop van Haarlem zal worden opgedragen, terwijl de drie thans bestaande Apostolische Vicariaten van *'s* Hertogenbosch, Breda en Limburg geene verandering zullen ondergaan, dan dat de kerkvoogden den titel zullen voeren van Bisschop van 's Hertogenbosch, van Breda en van Roermond.

»Deze nieuwe inrigting brengt derhalve mede, dat de R. K. Kerk hier te lande, niet langer als *land van missie*, onmiddelijk uit Rome zal beheerd worden, maar een eigen zelfstandig bestuur, met Nederlanders aan het hoofd, zal erlangen.

»Uit deze opgave zal dan ook genoegzaam blijken, dat deze aangelegenheid, *van zuiver godsdienstigen aard*, haar beslag kan krijgen zonder eenig nadeel voor de andere in dit rijk bestaande kerkgenootschappen."

's GRAVENHAGE, 9 April.

Bij Kon. besluit van den 7den dezer, zijn bevorderd tot Controleurs der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen: van de eerste kl., de Heeren G. L. Voerman, te Amsterdam, en W. S. van den Bergh, te Rotterdam, beiden van de 2de kl.; van de tweede kl., de Heeren: D. I. de Kruyff, te Schoonhoven, T. Langevelt, te Zaltbommel, en G. W. van der Gronden, te Deventer, allen van de 3de kl.

— Z. M. heeft bij besluit van den 30sten Maart eervol emeritaat met pensioen verleend aan de volgende Predikanten, als aan: T. van Schuylenburgh, te Hellevoetsluis; J. A. de Hollander, te Zwaag; J. P. Hoffman, te Ter Neuzen; D. H. Wildschut, te Amsterdam; L. T. van Hasselt, te Westerwijtwerd; E. C. Groeneveld, te Noordwijk-aan-Zee; W. Windgetter, te Koog aan de Zaan, allen ingaande 1 Julij 1853, en aan H. A. Heymans, te Budel c. a. ingaande 1 October 1853.

— Wij vernemen dat de Koninklijke Commissie voor het nationaal tooneel van wege Z. M. eene missive heeft ontvangen, gedateerd 6 dezer, waaruit blijkt, dat: 1°. Aan de Commissie van het nationaal tooneel, zal voor het eerstvolgend tooneeljaar, worden toegelegd, eene som van *f* 20,000 tot ondersteuning van dat tooneel, in de residentie en te Amsterdam, met magtiging om die som zoodanig te regelen, als de Commissie naar regt en billijkheid zal vermeenen te behooren. 2°. De Hollandsche schouwburg-directien in genoemde steden, welke eene subsidie wenschen te genieten, zullen zich daartoe aan de voormelde Commissie moeten wenden, en in dat geval, voor zoo veel repertoire en opvoering betreft, zich aan de daaromtrent door haar te geven voorschriften moeten onderwerpen. 3°. Aan den schrijver van zóódanig oorspronkelijk tooneelwerk, als gebleken zal zijn, het best aan de vereischen te hebben voldaan, zal door de Commissie, namens en voor rekening des Konings, worden uitgereikt de groote gouden medaille.

— In den avond van den 7den April hebben de onderwijzers en de leerlingen van de Koninklijke muziekschool, alhier, onder fakkellicht, eene serenade gebragt aan den Heer Mr. E. G. Lagemans, welke, gedurende een tijdsverloop van 25 jaren, de betrekking van Secretaris der Commissie van Toezigt over de genoemde school, met zoo veel ijver, als belangstelling heeft vervuld.

— De Heer F. Hupsch, kunstschilder in gebrand glas alhier, brengt thans in gereedheid een kerkraam, voorstellende de *afneming van Christus van 't Kruis.* Dit kunstwerk, dat eene hoogte heeft van 2¼ Ned. el en breedte van 1½ Ned. el, is bestemd voor de tentoonstelling alhier. Het is zeer met warmte en diep kunstgevoel behandeld en zal waarschijnlijk wel het eenige van dien aard zijn.

ROTTERDAM, 7 April.

Gisteren avond ten 9 ure arriveerde alhier de nieuwe ijzeren stoomboot Gouverneur-Generaal Duymaer van Twist, van Deventer, hebbende de reis van daar, niettegenstaande harde en contrarie wind, in 12½ uren afgelegd.

— Wijlen de Heer D. van Nijmegen, in leven Med. Doctor in deze stad, heeft bij uiterste wilbeschikking vermaakt aan de Remonstrantsche Broederschap *f* 2,000 en aan hare gemeente alhier *f* 5,000, beide vrij van regten. In zijn leven algemeen hooggeacht, blijve 's mans naam in zegenend aandenken.

— Het loffelijk voorbeeld, onlangs door een' medestichter van de *Vereeniging Nederlandsch Mettray* gegeven, in eene gift van *f* 500, als bijdrage tot den aanbouw eener familiewoning, heeft een ander inwoner dezer stad aangespoord, mede *f* 500 tot gelijke bestemming te schenken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 7 April.

H. M. is heden van een Prins bevallen. Beide zijn welvarende.

— De *Times* deelt als gerucht mede dat er een plan zal voorgedragen worden, om staatsschuldbrieven of schatkistbilletten, rentende 2½ pCt, met jaarlijksche coupons, en die eerst na verloop van 20 jaren zouden vervallen, uit te geven aan ieder die verkiezen mogt 3 pCt. gevestigde staatsschuld tegen dat nieuwe papier te verruilen. De geriefelijkheid van zulke schuldbrieven, gepaard aan de zekerheid van in de eerste 20 jaren niet aan eene nieuwe renteverlaging bloot te staan, zal, naar men meent, genoegzaam zijn om vele houders van 3 pCts tot deze verwisseling uit te lokken.

— Het door Lady Franklin uitgeruste stoomschip Isabel, 't welk in Behringstraat eene nieuwe poging gaat in het werk stellen, om het spoor van Sir John Franklin's expeditie te ontdekken, heeft ll. Donderdag avond het anker geligt.

— De schrijfster van *Uncle Toms Cabin*, Mevrouw Beecher Stowe, is een paar dagen vóór haar voorgenomen vertrek naar Engeland, ernstig ongesteld geworden.

— Zekere Kolonel Porter heeft een middel uitgevonden om een geweer in eene minuut tijds zich zelf te doen laden en 40 schoten te doen. Men zegt dat nog een ander kunstenaar aan het zoeken is naar eene uitvinding om de geweren van zelfs te laten marcheren, dat nog al van belang zou zijn, om soldaten uit te halen.

— Het prachtige stoomschip Great Britain, den 4den Januarij van Melbourne in Australie vertrokken, is te Liverpool aangekomen. Daarmede zijn 205 passagiers en eene waarde van 500,000 £ aan goud overgebragt; de Bevelhebber schijnt zijne geheele bemanning bijeen te hebben gehouden. Het schip is 32 weken afwezig geweest. Te Londen en te Liverpool alleen liggen 190 schepen derwaarts zeilree.

— Onder de passagiers, die met de Great Britain uit Australië te Liverpool zijn aangekomen, heeft een 15,000 £ gewonnen met een logement te Melbourne te houden; twee anderen hebben 30,000 £ verzameld door het aanleggen van een cirque; een werkman brengt 2000 £ mede en een ander heeft een klompje van 8 ℔ zuiver goud gevonden.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 April.

De *Moniteur* verklaart dat in de wet op 't burgerlijk huwelijk niets zal worden veranderd.

— De Paus heeft een rondgaanden brief uitgevaardigd over het geschil tusschen den Aartsbisschop Sibour en het blad *l'Univers*, die weldra publiek zal zijn, en naar men gist, midden door zal zeilen.

— In weerwil der schijnbare kalmte gelooven toch velen dat er eene gisting bestaat die slechts eene gunstige gelegenheid afwacht, om los te barsten. Onderscheidene arrestatiën hebben plaats gehad, en in het algemeen bespeurt men weinig sympathie voor het bewind, bij het publiek dat men onder den algemeenen naam van *salons* rangschikt.

— De Graaf Gustave Doulcet de Pontecoulant, oud Pair van Frankrijk, Grootkruis van het Legioen van Eer, is in 98-jarigen ouderdom overleden. In de conventie bij het proces van Lodewijk XVI, stemde hij eerst voor de levenslange ballingschap en later voor de opschorting der zaak.

— Ll. Zaturdag heeft Mgr. Garribaldi, de Pauselijke Nuntius, in een bijzonder gehoor, aan de Keizerin een waskaars overhandigd, welke de Paus op Vastenavond te Rome heeft gezegend.

— De Katholieke geestelijkheid in Frankrijk (Algerie daarin niet begrepen) bestaat, in de 80 kerkprovincien, uit 15 Aartsbisschoppen, 65 Bisschoppen, 175 Vicarissen-Generaal, 661 Domheeren, 3388 Pastoors, 29,537 geestelijken voor de dienst in bijkerken, 6 aalmoezeniers voor de ter-aarde-bestelling der lijken van behoeftigen op de drie kerkhoven van Parijs, en 7190 Vicarissen in kleinere gemeenten.

Het personeel der Protestantsche eerediensten bezet 756 plaatsen, waarvan 507 voor de Gereformeerde en 249 voor de Luthersche eeredienst.

De Israëlitische eeredienst telt 53 Rabbijnen en 81 dienstdoende Leeraars.

In deze opgaven zijn de eerediensten van Algerië niet begrepen.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Maandag den 11den April 1853, des namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Voorstel omtrent de prioriteit van rapporten op voordragten.
2°. Kohier van het lantaarn- en brandspuitengeld 1852.
3°. Benoeming van een Stads-Doctor.
4°. Verordening op de verdeeling der gemeente in Wijken en Gebuurten.
5°. Eadem omtrent de vestiging en verandering van woonplaats.

De VOORZITTER VAN DEN GEMEENTERAAD VAN LEYDEN, —

Gezien art. 31 der Wet van den 4den Julij 1850 (*Staatsbl.* n°. 37),

Doet te weten, dat de Lijsten der Kiezers voor Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den Gemeenteraad op heden zijn gesloten en dat zij van heden af gedurende *acht* dagen voor een ieder ter Secretarie dezer Gemeente ter inzage zijn nedergelegd. Terwijl een exemplaar van ieder in de Stadhuispoort onder het Raadhuis is aangeplakt.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

LEYDEN, 7 April 1853. VAN LIMBURG STIRUM.

BROODZETTING

Voor de Gemeente *Leyden*,

Ingaande Maandag den 11den *April* 1853.

Maximum van den prijs, waar *niet boven*, maar *wel beneden* zal mogen worden verkocht, ingevolge Koninklijk Besluit van den 23sten April 1843, (*Staatsblad* N°. 13).

Het Roggebrood, van zuivere Rogge gebakken, wegende drie Nederlandsche ponden, op	36	Cents.
Een pond vijf oncen, op	18	»
Het Tarwebrood, beste soort, wegende een Nederl. pond, op	31	»
Vijf oncen, op	15½	»
Het Franschbrood van een Nederl. pond, op	31	»
Vijf oncen, op	15½	»
Het Huisbak, wegende een Nederl. pond, op	27	»
Vijf oncen, op	13½	»
Het minste soort of zoogenaamd krop uit de zak, van een Nederl. pond, op	22	»
Vijf oncen, op	11	»

Alles gebakken overeenkomstig art. 2 van het Reglement op het bakken en verkoopen van brood, gearresteerd den 5den September 1846.

En zal deze door plaatsing in de Leydsche Courant worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente Leyden,

De Burgemeester VAN LIMBURG STIRUM.

LEYDEN, 7 April 1853. De Secretaris v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

KATWIJK AAN DEN RIJN 29 Maart. Door het bedanken van Ds. v. Dijk, te Nootdorp, is een nieuw 12-tal gemaakt en daaruit dit 2-tal gemaakt: Ds. Krayenbelt, te Overschie, en Ds. ten Bokkel Huinink, te Berkel; welk 2-tal aan den Heer van Wassenaar Catwyck ter keuze is opgezonden.

Voor *Appeltern* is bij Prof. SCHOLTEN en Ds. KRABBE ingekomen: van N. *f* 7.50, van B. *f* 5, van L. *f* 10, van S. *f* 2.50, van N. N. uit Noordwijk-binnen een coupon à *f* 12.37⁵, van A. E. B. *f* 2.50, van P. C. *f* 3, van N. N. een Coupon à *f* 5, van S. *f* 5, van K. K. K. H. een Coupon à *f* 3,96, van . . . een Coupon à *f* 14.85, van M. L. *f* 5.

Voor het eiland *Schokland* is bij Ds. KRABBE aan huis bezorgd *f* 5.

Ten dienste van het Werkhuis alhier, van het Bestuur der gebuurte N°. 22, met voorkennis der Ingelanden ontvangen, de somma van *f* 100.—

Bestuurderen vereerd door dit bijzonder bewijs van belangstelling, zien daarin tevens eene belooning voor de pogingen tot algemeen nut, door hen aangewend.

B. F. KRANTZ, *President*.
H. P. C. STOFFELS, *Secretaris*.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, E. C. VAN HEUKELOM, Echtgenoote van,

AMSTERDAM, 7 April 1853. J. VAN HEUKELOM.

Eenige Kennisgeving.

Bevallen van eene DOCHTER, P. J. M. AALBERSBERG, geb. PHILIPPIN.

LEYDEN, 8 April 1853.

Op den 7den April 1853 overleed te RIJSWIJK nabij *'s Gravenhage*, in den ouderdom van ruim acht en zeventig jaren, Mejuffrouw ELISABETH BRILL, geacht en bemind door allen die haar kenden.

Eenige Kennisgeving.

Heden overleed na eene korte ongesteldheid in den ouderdom van 67 jaren, JOHANNES BRUGMAN, geliefde Echtgenoot van

ANTJE VAN EGMOND,

LEYDERDORP, 8 April 1853. Wed. J. BRUGMAN.

Ik betuig bij dezen mijnen dank voor de vele bewijzen van deelneming, mij bij het overlijden van mijn geliefden man, bewezen.

LEYDEN, 9 April 1853. E. SOLI, Wede J. VAN HALTEREN.

De Familie VELTMAN en DE SWAAN, betuigt bij deze haren vriendelijken dank voor de deelneming, ondervonden bij gelegenheid van het overlijden van den Heer DIRK VELTMAN.

MAATSCHAPPIJ VOOR TOONKUNST TE LEYDEN.

OUDERS of VOOGDEN, wenschende Kinderen met het nieuwe Vierdejaars als Leerlingen bij de Muziek-School der Maatschappij geplaatst te zien, of van de School terug te nemen, gelieven zich ***vóór of uiterlijk op den 15 April*** eerstkomende aan te melden, liefst des voormiddags tusschen 10 en 12 ure, bij den

Comm. Secretaris der Maatschappij
LEEMANS.

Ten Kantore van N. NATHANS te *Leyden*, alwaar in de afgeloopen 219de Staats-Loterij, zijn getrokken: op N°. 9377 *f* 25,000, N°. 9302 *f* 2,500, N°. 13419 *f* 1,050, Nos. 4117, 7267, 8001, 12265 en 13262 ieder *f* 1,000, zijn wederom te bekomen voor de aanstaande 220ste Staats-Loterij, HEELE EN GEDEELTEN VAN KOOPLOTEN, waarvan de Trekking der *Eerste Klasse* begint den 25sten April aanstaande.

Men verlangt met primo Mei bij een **Banket- en Koekbakker**, een **LEERLING**, of iemand die reeds eenigen tijd, aan het vak is werkzaam geweest. Adres met *franco* Brieven onder Letter C. aan het Bureau dezer Courant.

Bij een GRUTTER alhier is gelegenheid tot het plaatsen van een **LEERLING**. Informatiën te bekomen bij den Boekhandelaar A. A. RENSINK, op de Breedestraat.

Tot het verrigten van **Schrijfwerk** enz. wordt een JONGELING verlangd, niet beneden de 15 jaren, een nette en vlugge hand schrijvende, terwijl eenige bedrevenheid in het **plan teekenen** tot aanbeveling dient, belooning naar bekwaamheid.

Adres met zelfgeschrevene Brieven, onder Lett. Y. *franco* bij de Boekhandelaren SCHREUDER EN VAN BAAK, alhier.

Het vertrek van den Heer DUBRAY is bepaald zoo als gewoonlijk zonder verlenging, op 15 April, noodigt het geëerd Publiek uit, zijn **Magazijn van Lakens** te komen bezigtigen, en dat men verbaasd zal zijn over de ongehoorde lage prijzen. Gelogeerd in het Logement *de Zon*, op de Breedestraat bij den Heer G. J. OBERTHUR, Kamer N°. 6.

PARASOLS EN PARAPLUIES FABRIEK

op de Aalmarkt te *Leyden*.

De Ondergeteekende maakt aan de geëerde Dames bekend, dat hij thans van een groot en fraai assortiment **PARASOLS** is voorzien, van de nieuwste Dessins.

J. GUBBI.

BEREIDING VAN BEDVEEREN.

De Ondergeteekende neemt de vrijheid zijne geëerde Stadgenooten en Begunstigers te berigten dat bij hem worden gemaakt alle soorten van **Bedden** en **Matrassen**, en beveelt zich aan tot het zuiveren van **Oude Veeren**, aan welke hij dezelfde vlugheid geeft alsof zij nieuw waren, ook tot het wassen van **Tijken** en schoonmaken van **Paardenharen- Zeegras-** en **Stroo-Matrassen**; ook maakt hij alle soorten van **Tijken** en en stort bij verkiezing aan huis de bedden over.

J. P. H. SCHRETLEN,

Te *Leyden* in de Burgsteeg, Wijk VII. N°. 941.

H. G. DE BOER,

heeft de eer zijne Begunstigers te berigten, dat hij op vereerend verlangen, zich alhier nogmaals zal bezig houden met het vervaardigen van **Daguerréotypen** en **Pirographie-Portretten**, voor de prijs van *f* 2.— en hooger, naar gelang der grootte van het Portret. De werkzaamheden beginnen Woensdag den 13den April aanstaande. Het verblijf zal slechts weinige dagen zijn.

☞ Adres ten Huize van H. W. WILDENBERG, Botermarkt Wijk IV. N°. 5.

BEURTSCHEPEN,

IN

LADING LIGGENDE TE LEYDEN IN DE HAVEN.

Naar *Zwolle*,	Maandag 11 April	12 uur,	Schipper	C. HOLLANDER.
» *Alkmaar*,	Woensdag 13 »	9 »	»	L. KROON.
» *Sneek*,	13 »	11 »	»	K. VIERSMA.
» *Deventer*,	Donderdag 14 »	12 »	»	BUISMAN.
» *Hoorn*,	Vrijdag 15 »	10 »	»	J. RAJER.

☞ Alle Goederen zullen desverkiezende bij den Besteller C. VAN DORSTEN in 't Veerhuis tot de eerst afvarende gelegenheid aangenomen worden, als voor geheel *Noordholland*, *Gelderland*, *Overijssel*, *Friesland*, *Groningen*, *Drenthe*, enz. De Vertrek-uren zijn opgegeven volgens de Reglementen, echter komen sommige schepen wel eens later door.

VRIJWILLIGE VERKOOPING

Op Zaturdag den 16den April 1853, bij Opbod en op Zaturdag den 23sten April daaraanvolgende bij Afslag, beide dagen des avonds ten 7 ure, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, van:

N°. 1. Een groot, ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERVE, voorzien van negen Boven- en Benedenkamers, allen Behangen en de meesten met Stookplaatsen, twee Kabinetjes, Dienstbode-, Provisie- en Mangelkamer, twee Zolders, twee Vlieringen, Keuken, Vatenhok, Kelder, Binnenplaats, Gang, grooten Tuin met Bergplaatsen en verdere Commoditeiten, staande en gelegen, binnen *Leyden*, aan den Nieuwen Rhijn omtrent de Hooigracht, strekkende tot en uitkomende aan de zuidzijde der lange Nieuwstraat, Wijk VII. N°. 64 en 64 rood, bekend bij het Kadaster in Sectie I. N°. 296, ter grootte van 4 roeden en 90 ellen.

Verhuurd tot 1 Mei 1855 voor *f* 650.— 's jaars.

N°. 2. Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERVE, aan de zuidzijde van de lange Nieuwstraat omtrent de Hooigracht, Wijk VII. N°. 339, bekend bij het Kadaster in Sectie I. N°. 297, ter grootte van 64 ellen.

Verhuurd voor *f* 100.— 's maands.

N°. 3. Een groot, ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERVE, voorzien van zes Boven- en Benedenkamers, allen Behangen en de meesten met Stookplaatsen, Dienstbodenkamers, Zolder, Vliering, Keuken, Kelder, Gang, Tuin, Mangelkamer, Bergplaats en verdere Commoditeiten, staande en gelegen binnen *Leyden*, aan den Rhijn of Apothecarsdijk, strekkende tot en uitkomende aan de zuidzijde der Haarlemmerstraat, geteekend Wijk VI. N°. 36 en 36 rood, benevens een daaraan verheeld HUIS EN ERVE, aan de zuidzijde der Haarlemmerstraat, en bevattende onderscheiden Vertrekken, Keuken, Binnenplaats, Zolder en verdere Commoditeiten, Wijk VI. N°. 324, bekend bij het Kadaster in Sectie H. N°. 441, ter grootte van 2 roeden en 43 ellen en N°. 442 ter grootte van 53 ellen.

Het Huis op den Apothecarsdijk, Wijk VI. N°. 36 is Verhuurd tot den 1sten November 1853 voor *f* 400.— 's jaars, en het Huis op de Haarlemmerstraat, Wijk VI. N°. 324 tot den 1sten Mei 1854, voor *f* 85.— 's jaars.

De percelen N°. 1 en 3 kunnen worden bezigtigd lederen Woensdag en Donderdag voor de Toewijzing van des middags ten 12 tot 3 ure, mits vooraf bij de bewoners belet vragende, en het perceel N°. 2 daags vóór en op de dagen der Veiling en Toewijzing.

Nadere Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris J. A. PRYN, residerende te *Leyden*, alwaar tusschen de Veiling en den Afslag Verhoogingen zullen worden aangenomen tegen genot van *één vijfde* van iedere Verhooging.

VERKOOPING,

op Maandag en Dingsdag 18 en 19 April 1853, des voormiddags ten 10 ure, aan het Huis in de Nieuwsteeg te *Leyden*, Wijk VI. N°. 693, van de navolgende goed geconditioneerde, moderne Mahonyhouten en andere **MEUBILAIRE GOEDEREN**, bestaande hoofdzakelijk in: Mahonyhouten Bonheur du jour étagère, Linnenkasten, Eet-, Thee-, Speel-, Werk- en Canapé-Tafels, Canapé's en Stoelen, waaronder een geheel Meublement met Velours d'Utrecht, Voltaires, Palisanderhouten Piano, Schilderijen, Spiegels, Pendules, vergulde Kroon, Lusters, Carcellampen, verguld en wit Tafelservies, Kristal en Glaswerk, roode en blaauwe Oost-Indische Porseleinen, Ledekanten, Beddegoed, Mangel, Pers, Porseleinen en andere Kagchels, Tapijten, Karpetten, Lade- en Wasch-Tafels, Koper-, Tin- en Blikwerk, eenige Tuinsieraden, Bloembak en Tuintent; voorts eenig Tafelzilver, dito Koffijkan en Trekpot, dito Broodmand, Olie- en Azijnstel, Trommeltjes, Kandelaars, Tabakskomfoor, Saladevork, verder klein Zilver, en hetgeen ten dage der Verkooping te voorschijn zal worden gebragt.

Alles te bezigtigen ter plaatse voorschreven des Vrijdags en Zaturdags vóór de Verkooping den 15den en 16den April 1853, van des voormiddags 10 tot des namiddags ten 3 ure.

VERKOOPING,

in het Westeinde, te *Soeterwoude*, op Dingsdag den 19den April 1853, des voormiddags ten 10 ure, van: 10 KALFKOEIJEN, 7 VAREKOEIJEN, 2 PINKEN, 1 PINKSTIER, 1 WRINGKUIP, 2 KARNS met Toebehooren, koperen MELKKETELS, dito POOTKETELS, 1 lange BERGSPIL, DUW-, ZAK- en KAASPERSEN, 1 PRAAM, 1 VLETSCHOUW, verdere Bouwgereedschappen, 1 PORSELEINKAS met Porselein en hetgeen meerder zal worden geveild.

☞ De Ondergeteekende, Steendrukker op de Mare alhier, geeft uit het **PORTRET** van den Wel-Eerw. Zeer Gel. Heer

C. W. VAN DER POT.

LEYDEN, 9 April 1853. A. ROMIJ.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN,

Zaturdag 9 *April*. Van *f* 36 tot *f* 40.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 9 *April.*

Tarwe *f* 3.30 tot *f* 3.80. Rogge *f* 3.50 tot *f* 3.80. Gerst *f* 3.00 tot *f* 5.20. Haver *f* 3.30 tot *f* 3.80. Paardeboonen *f* 6.00 tot *f* 6.20. Duiveboonen *f* 6.00 tot *f* 6.80.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 8 April.

			Laagst.koers.	Hoogst.koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.			65		
Dito Certificaten	» 3	»	77⅛	77¼	77
Dito dito	» 4	»	96⅛	96⅛	96⅜
Amortisatie Syndicaat	» 3½	»	95⅝	—	—
Handelmaatschappij	» 4½	»	123	—	—
O. I. Leening	» 4	»	95⅞	96	96
Dito Holl. Spoorweg	»		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½	»	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5	»	103⅝	—	—
FRANKRIJK, Certif.	» 3		—	—	—
Dito dito	» 5	»	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	108¼	—	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	107½	—	—
Certs bij dito 1831 en 1833	» 5	»	97	—	—
Dito 1840	» 4	»	92⅝	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	92	92⅛	92
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	78⅝	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	*f*	—	—	—
Dito Obligatiën	» 4	»	87½	—	—
SPANJE, Obligatiën	» 1	pCt.	24⅜	24⅞	24⅝
Dito Obligatiën	» 3	»	47	—	—
Dito Binnenl. à 6 fl.	» 3	»	48⅛	48⅜	48⅜
Bewijzen Coupons			8 7/16	8⅝	8½
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	—	—	—
Dito Metall.	» 5	»	81 13/16	82	—
Dito Nieuwe	» 5	»	93⅝	94	—
Dito 1847	» 2½	»	41	42	—
BELGIE, Banc.	» 2½	»	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½	»	53	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	»	99¾	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5	»	42 1/16	42⅛	42⅛
Dito dito	» 4	»	39 11/16	40	39⅞
VENEZUELA,	» 3½	»	40¾	—	—
MEXICO,	» 5	»	27 1/16	27⅛	27⅛
AMERIKA, Bankactiën			5 1/16	5⅛	5 1/16

Grieken 7⅞ 8⅛

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU,